

ALLAH'IN SEVGİLİ KULLARI OLMAK

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْأَوْلِينَ وَالْآخِرِينَ

مُحَمَّدِ الْمُصْطَفَى وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ تَبِعَهُ

بِإِحْسَانٍ ذَوِي الصِّدْقِ وَالْوَفَى أَمَّا بَعْدُ:

فَاعْلَمُوا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ فَإِنَّ أَفْضَلَ الْحَدِيثِ

كِتَابُ اللَّهِ وَأَفْضَلَ الْهُدَى هَدَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَشَرَّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا

وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ

وَصَاحِبُهَا فِي النَّارِ وَبِالسَّنَدِ الْمُتَّصِلِ إِلَى النَّبِيِّ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn.

*Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyidi'l-ev-
velîne ve'l-âhirîne Muhammedini'l-Mustafâ*

ve 'alâ âlihî ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-
ihsânin zevi's-sıdkı ve'l-vefâ.

Emmâ ba'd:

Fa'lemû eyyühe'l-ihvân. Fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyu seyyidinâ muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesetin bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-müttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu 'aleyhi ve sellem ennehû kâl:

Bu beldeleri, mallarını, canlarını, her türlü varlıklarını Allah yolunda Allah aşkıyla ortaya koyup feda etmiş ve cihat ederek fetheylemiş olan mübarek fatihlerin, şehitlerin, gazilerin, mücahitlerin, cümle hayrât ü hasenât sahiplerinin; şu cami-i şerîfin banisi İskender Paşa'nın, tekrar tekrar bu camiyi tamir ve tecdit ve tevsi eylemiş olanların, genişletenlerin, içine cemaat olarak gelip de mâmur hâlde tutanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere Peygamber Efendimiz'e bağlılık duygusundan, birbirlerine kardeşlik şuurundan, başka yerlerde

görülmeyecek bir muhabbetle buraya toplanmış olan siz mübarek kardeşlerimizin âhirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhlarına hediye olsun diye; nihayet biz yaşayan müslümanlar da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürelim, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyelim, Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyup şehit sevapları kazanalım ve Rabbimizin huzuruna neticede yüzü ak, alını açık, sevdiği, razı olduğu kullar olarak varalım diye bir Fâtîha, üç *Ihlâs-ı Şerîf* okuyarak başlayalım.

Gümüşhaneli [Ahmed Ziyâüddin] Hocamız *rahmetullahi aleyh* tarafından bizim tekke-mizde okunsun, okunagelsin de müritlerimiz Peygamber Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini öğrensinler, onu yaşayarak Allahu Teâlâ hazretlerinin sevgili kulları olsunlar diye tertip etmiş olduğu *Râmûzü'l-ehâdîs* isimli alfabetik sıra ile hadîs-i şerîfleri sıralamış olan hadis koleksiyonunun 512. sayfası.

Hadîs-i şerîf Berâ *radiyallahu anh*'ten rivayet edilmiş:

Müezzinlere müjde olarak Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

يُغْفَرُ لِلْمُؤَذِّنِ مَدَّ صَوْتِهِ وَيُجِيبُهُ كُلُّ رَطْبٍ وَيَابِسٍ
سَمِعَهُ وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُ

Yuğferu li'l-müezzini medde savtihî ve yücîbühû küllü ratbin ve yâbisin semiahû ve lehû mislü ecri men salle meahû.

Yuğferu li'l-müezzini medde savtihî. “Ezan okuyan müezzini, sesinin uzandığı yere kadar mağfiret olunur. Sesinin uzanması müddetince mağfiret olunur, sesinin uzandığı yere kadar afv u mağfirete mazhar olur.” *Ve yücîbühû küllü ratbin ve yâbisin.* “Yaş kuru o sesin uzandığı yerlerde nice mahlûklar varsa onların hepsi ona cevap verir, onun söylediği söze iştirak ederler.”

Onun; *Allahu ekber, eşhedü en lâ ilâhe illallah, hayye ‘ale’s-sâlah, hayye ‘ale’l-felah...* gibi mübarek kelimeleri seslenmesine karşılık verirler, iştirak ederler.

Ve lehû mislü ecri men salle meahû. “Ve müezzine, o ezanın arkasından o namazı kimler kılmışsa onların sevapları kadar sevap verilir.”

İnsan; “Tamam, ben memuriyeti bırakıyorum, ticareti, esnaflığı bırakıyorum; müezzin oluyorum! Hocam, bu kadar güzel, bu kadar büyük mükâfattan sonra -bugünden tezi yok-müezzinliği seçtim.” der.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi sevdiği, razı olduğu amelleri işlemeye muvaffak eylesin.

a. Asıl İşimiz Allah'a Güzel Kulluk

Muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk bizim asıl işimizdir!

Bu dünyaya niye geldik?

Allah’a güzel kulluk edelim diye geldik.

Başka?

Başka bir şey yok! Burası imtihan dünyası; işte geldik, işte gidiyoruz. Zaten küçükken bir şey anlayamadık. Delikanlılık zamanında da aklımız biraz başımızdan yukarıdaydı. Ondan sonra da ömrümüzün sonuna doğru; belim ağrıyor, bacağım ağrıyor, romatizmalarım, ah vah... filan, ömür geldi geçti. Vazifemiz Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk etmek.

“Hocam, herkes ‘Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk edelim.’ derse o zaman dünyanın işleri yapılmaz, memleketin işleri yürümez...”

Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk her yerde, her işte, her mekânda, her zamanda olacak. Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk camide olur da camiden çıktın mı âzat olursun, istediğini yapmakta serbest [olursun, diye bir şey yok]. Öyle şey yok!

Allahu Teâlâ hazretlerine kulluk evde olur da daireye gittiğin zaman kulluğun dışına çıkarsın, öyle şey yok! Dairenin içi de kulluk dairenin dışı da kulluk! Dükkânın içi de kulluk dışı da kulluk, ticaret de kulluk esnaflık da kulluk, memurluk da kulluk amirlik de, emirlik de kulluk komutanlık da askerlik de kulluk... Herkes Allah’a kul olacak. Herkes o vazifeyi Allah’ın kulu olduğunun şuuru içinde yapacak.

İnsanların en hayırlısı insanlara en faydalı olanıdır. Bizim dinimiz insana; “Bütün meslekleri bırakın!” demiyor ki! Ailesinin ihtiyacını görmek için kimseye muhtaç olmayayım, kimseye yük olmayayım diye çalışan insanı alkışlıyor, tebci ediyor, takdir ediyor, teşvik ediyor. Bizim dinimizde çalışmak tatlı bir şey, sevimli,

kıymetli, teşvik edilen bir şey! Peygamber Efendimiz'in çalışmayana ikazları var. Peygamber Efendimiz'in dilenene ikazı var:

“Senin bir şeyin yok mu?”

“Hiçbir şeyim yok.”

“Hiç mi yok?”

“İşte birazcık bir şeyim var.”

“Getir, onu sat.”

Sattı.

“Bu paranla şuradan bir ip al.”

Aldı.

“Tamam, dağlardan topladığın odunları - ipi arkasından geçir- omzuna al, getir. Demeti beş kuruş, on kuruş, elli lira, yüz liraya sat. Bunun geliriyle geçin!”

Dinimiz; “İnsanın en hayırlı kazancı kendi elinin emeğidir, alnının teridir.” diye bunu ortaya koymuş. Ama Allah'ın rızasına uygun olarak yapacaksın. Ticarete yalan söylemeyeceksin, hile yapmayacaksın, memuriyette dürüst olacaksın. Halka hizmeti Hakk'a hizmetin, Hakk'ın rızasını kazanmanın bir vesilesi

bileceksin. Evinde hanımınla konuşurken o şurla konuşacaksın. Çocuğunla konuşurken babalık mesuliyetini idrak ederek konuşacaksın. Onu yetiştirirken nereye gönderiyorsun; serbest mi bırakıyorsun, takip mi ediyorsun? O evden çıktıktan sonra ne yapacak, onun takibini Allah'a kulluk şuuru içinde yapacaksın.

Hâsılı, hayatında sağ olduğun, nefes aldığın müddetçe Allah'ın kulluğunun dışında bir yer yok!

Eski zamanda şeyh efendinin birisi müridine;

“Al bu tavuğu, kimsenin görmediği bir yerde kes, getir.” demiş.

Mürit dolaşmış dolaşmış. Canlı tavuk elinde, geri gelmiş. Demiş ki;

“Evladım, kimsenin görmediği bir yerde kes dedim.” Mürit demiş ki;

“Üstadım, hocam, efendim, her yerde Allah bizi görüyor. Kimsenin görmediği yer var mı?!..”

Allah'ın görmediği, bilmediği, Allah'ın takip etmediği, rakîb, mutarassıd olmadığı, bakmadığı, bilmediği bir yer var mı?!..

Yok! Her halimizi biliyor. Her hâlimizde O'nun rızasına uygun olmalıyız. Yatak hâlimizi biliyor, pijamalı hâlimizi biliyor, kravatlı halimizi, şapkalı, fötrlü hâlimizi biliyor... Her hâlimizi biliyor. Daireyi biliyor, dairenin dışını biliyor. Kendi başımıza kaldığımız zamanki kara kara düşüncelerimizi biliyor, başkasının yanında sırtmamızı biliyor. Her şeyimizi biliyor. Allah *celle celâlüh* içimizi biliyor, dışımızı biliyor. Kalbimizi biliyor, niyetimizi biliyor. Geçmişimizi biliyor, geleceğimizi biliyor...

Onun için insan o şuura erdiği zaman has müslüman oluyor. Allah beni görüyor, o hâlde kendime çekidüzen vereyim.

İnsan boğazını temizler, yakasına çekidüzen verir. Aynaya gider bakar, bir şurasını bir burasını düzeltir.

Ne oluyor?

İnsanların içine çıkacak.

Peki, insanların içine çıkmadığın zaman seni Allah görmüyor mu?!..

Görüyor!

Allah senin bıyığını düzeltmene, kaşını düzeltmene bakar mı?

Bakmaz.

Allah insanın şekline şemailine, yüzüne gözüne göre sevap vermez. Sevabı; kalbinin paklığına, amelinin ihlâslılığına ve neticesinin güzelliğine göre verir, ona göre değer verir.

Küçücük bir kul temiz bir kalp ile küçücük bir jest yapar, Allah'ın rızasını kazanır; kocaman bir herif gösterişle tantanalı, davullu zurnalı bir iş yapar, Allah indinde beş para etmez! Allah; “Al bu ameli, başına çal!” der, huzuruna bile kabul etmez. Meleklerine o ibadeti o adamın başına geçirir. Çünkü ancak ihlâs ile yapılan, riyasız yapılan ameli Allahu Teâlâ hazretleri kabul eder.

b. İhlasla Yapılan Ameller

Her hâlimizde Allahu Teâlâ hazretlerine güzel kulluk etmeye dikkat edelim. Bilelim ki Allah bizi görüyor. Biz O'nu görmüyorsak da O bizi görüyor. O her yerde hâzır ve nâzırdır. Her işimize vâkıfdır. Kalbimizden geçen niyetimizi de biliyor. O'na iltica edelim.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ

Innallâhe yuhibbu'l-mütevekkilîn. “Allah kendisine tevekkül eden, kendisine sığınan, yalvaran, kendisine iltica eden kulu sever!”¹

“Yâ Rabbi! Çok perişanım, hiçbir şeyim yok yâ Rabbi. Çok kusurluyum, kendimi hiç beğenmiyorum. Yaptıklarımдан perişanım, pişmanım, yüzüm kara, elim boş, mahcubum. Kaçılacak bir yer olsa kaçacağım, nereye kaçayım?! Medet yâ Rabbi, affet yâ Rabbi! Bu edepsizlikten ben de bıktım. Bu terbiyesizlikten ben de usandım ama şu nefsin elinden yakamı kurtaramıyorum. Bu meret beni yerden yere çalıyor, bu şeytan beni aldatıyor. Yardım et yâ Rabbi de sana güzel kulluk edeyim, sana güzel ibadet edeyim, senin yolunda olayım. Namaz kıldığım zaman içim ferahlıyor. Senin istediğin şeyleri yaptığım zaman rahatlıyorum. Günahlı bir şey yaptığım zaman elime para da geçse, keyfim rahat da olsa, zurnalar da çalsa cazlar da çalsa, şarkılar-türküler de olsa, karnım davul gibi de şişse o zaman içimde bir eziklik,

---

¹ 3/Âl-i İmran, 159.

huzursuzluk oluyor. Benim kötü yollardan ayağımı kes yâ Rabbi, beni yoluna döndür yâ Rabbi. Ben bana neyin gerektiğini bilmem, sen bana neyin gerektiğini bilirsin. Sana teslim oldum; sen bana ne gerekiyorsa onu ver, ne gerekmiyorsa ben istesem bile verme yâ Rabbi!..”

Ben bilmezem bana gereken sen Hakîm'sin

Men eyle verme her ne gerekmez sana bana

Fuzûlî'nin sözü ne güzel!

“Ben bilmem, sen bilirsin yâ Rabbi; bana ne gerekmiyorsa ben istesem bile verme!” diyor. Bana gerekmeveni sen bana verme, istesem bile verme. Ne güzel!

Sarhoşun, kumarbazın birisi bütün malı mülkü satmış savmış. Bir malı kalmış, kocaman bir malı, onu da almak istiyor. Anası da, kardeşleri de vermek istemiyor. Mirasta onun hakkı ama satacak. [Çoluk çocuğu da var, yazık günah olacak diye düşündüklerinden vermek istemiyorlar]. O da geliyor, almaya çalışıyor. Ben dedim ki;

“Böyle şey mi olur? Sen diyeceksin ki; ‘Ben bu tarlayı sizden istesem bile bana vermeyin. Çünkü ben bunu harcarım. Ben ıslah olmadım, benim hâlim şöyle!’ demen lazım.”

Allah *Erhamü’r-râhimîn*’dir. Evet, yüzümüz kara, cezayı çoktan hak ettik. Cehenneme atsa bizim edepsizliğimizdendir, kusurumuzdandır. Ama rahmeti gazabından ileridir, affetmeyi sever. Rabbimiz bizi affetsin.

Yaşıyoruz, daha hayattan kesilmemişiz; bize bundan sonraki ömrümüzde rızasına uygun hareket etmeyi nasip eylesin. Rızasına uygun işler yapmayı nasip eylesin. Rızasına aykırı olan şeylerden bizi çeksin. Bizde sevmediği ne gibi huy varsa alsın, bizi o huylardan pak eylesin. Bize sevdiği duyguları, sevdiği huyları, sevdiği hâlleri versin. Bizi sevdiği yollarda yürütsün, sevdiği kullarla dost eylesin. Sevmediği kullarla aramızı bozsun. Bizim etrafımızda onun sevmediği ne gibi kullar varsa onları savursun atsın, sevdiği kullarla kalalım. Fakir de olsa, bir lokma bir hırkalılar da olsa, tuzu ekmeğe katık yapıp da yiyenler de olsa, ayağı çıplak, sırtı yamalı da olsa Rabbimiz bizi

sevdiği kullarla beraber eylesin, sevdiği kullardan eylesin, sevdiği kullarla haşreylesin!

Evet, müezzinlik sevaplı bir iştir ama insan şuur sahibi olursa her işte o sevabı alır. Memuriyette de alır amirlikte de alır, emirlikte de alır komutanlıkta da alır, askerlikte de alır, efendilikte de kölelikte de alır.

Kölenin birisi varmış, mükemmel bir müslüman. Köle, sonra müslüman olmuş. Köleliği devam ediyor; efendisine hizmet ediyor, hizmet etmekle vazifeli. Ama mü'min; namazını kılıyor, orucunu tutuyor, tesbihini çekiyor... “Efendim, nasıl yapayım, şöyle mi olsun?..” [diye] rızasını alarak yapmak için efendisine her şeyi sorarmış.

Çünkü her ikisini birden yapana çok büyük mükâfatlar vaad edilmiş.

“Ekmek yapılacak, ne yapayım?”

“Fırını yak.”

“Fırını yaktım efendim, ne yapayım?”

“Ekmeği içine at.”

“Ekmeği içine attım, ne yapayım?..”

Böyle iki de bir de gelip sorunca efendi kızmış:

“Gir içine be adam!” demiş.

Fırını yaktı ya, iki de bir soru soruyor diye “Gir içine!” demiş. Ama kölenin pırl pırl, altın gibi kalbi var.

Biraz sonra bakmış, köle ortalıkta yok. “Bu ekmekleri yakacak, ortalıkta görünmüyor?..” demiş. Fırına gitmiş, içine bir eğilmiş bakmış ki köle içine girmiş bağdaş kurmuş, tesbih çekip duruyor!

Allah İbrahim *aleyhisselam*’ı Nemrud’un yaktığı ateşte yakmadı, bu sevdiği kulu da fırında yakmamış. Girmiş orada masum masum tesbih çekip duruyor. Allah her şeye kâdir!

İsterse bir sembolik hikâyeye olsun isterse hakikaten olmuş olsun. Demek ki Allah sevgili kulu oldu mu köleyi de sevebiliyor.

Sevgili kulu oldu mu komutanı da sever. Belh şehrinin sultanı İbrahim b. Edhem’i de sevmiş, mânevî hayatın sultanı yapmış. “Ne yapacaksın dünya sultanlığını?” demiş, oradan çekmiş almış. Ona önceden işaretleri göndermiş:

İntebih intebih intebih intebih... “Uyan uyan uyan uyan... Kendine gel, kendine gel...”

Kendine getirmiş.

Cezbetün min cezebâti'r-rahmâni tuvâzî amele's-sakaleyn. “Allah’ın bir lütfunun tecelli edip de insanı Rabbinin yoluna çekivermesi insana; iki cihan, sekaleyn, insanların ve cinlerin tümünün yaptığı amellerden daha çok kâr getirir!”

Çünkü Allah diledi mi çeker alır, en yakın kulları hâline getirir. Belh sultanlığı elden gitmiş, saraylar, hazineler elden gitmiş. Allah’ın sevgili kulu olmuş. Allah imtihan ediyor.

Allah insanı sevdiği şeylerden imtihan eder.

Parayı mı çok seviyorsun?

İmtihan paradan gelir. Parayı vermen lazım. Eli titriyor, veremiyor. Sen demek ki Allah’ı sevmiyorsun. Elin niye titriyor? Allah sana verirken öyle mi oluyor? Bol bol veriyor; sen bol bol alıyorsun, kasaya tıkıyorsun. Alırken elin titremiyordu, verirken niye titriyor? Çok mu hak ettin? Oturduğun yerden Allah gönderiyor. Ötekisi senden daha çok çalışıyor; o para

kazanamıyor, sen kazanıyorsun. Veren Allah! Belki senin baktığın bir fakir hürmetine, belki hürmet ettiğin anan-baban hürmetine, belki daha başka bir sebeple, belki sırf imtihan olsun diye [Allah sana veriyor].

Sonra para Allah indinde makbul bir şey değil ki!.. Nemrud'a da vermiş, Firavun'a da vermiş. Ne olacak, verir de alır da, hepsi imtihan. Allah her hâlimizde her işimizi rızasına uygun yapmaya bizi muvaffak eylesin.

Ama müezzinliğin şerefi hakkında bu hadîs-i şerîf var. Demek ki sesinin uzandığı yer kadar, o kadar uzaklara kadar afv u mağfiret olur. Veyahut sesini uzattığı müddetçe, sadası devam ettiği müddetçe Allah'ın afv u mağfiretinden hissesi kendisine akar gelir.

“Hocam, ben bu hadîs-i şerîften sonra Diyanet'e müracaat etsem; ‘Sen imam-hatip okulu mezunu değilsin, hafızlık belgen yok!’ derler, beni müezzin yapmazlar...”

Sen de Allah rızası için oku! Allah rızası için, fîsebîlillâh, bedavadan yap! Dükkândan paran geliyor ya, geliyor.

Dairelerden de para geliyor mu?..

“Nereden bildin hocam?”

Belli işte! O zaman sen de burada Allah rızası için çalış!

Hocanın birisi bir arsa almış. Müteahhit gelmiş; “Şu arsayı bana ver, ben buraya bir apartman dikeyim, üç dairesi senin olsun.” demiş.

Durup dururken küçücük cüz’î bir tasarrufla almış olduğu arsadan şimdi üç tane daire sahibi olunca hoca demiş ki;

“Allah bana üç tane daire verdi. Birisinde oturacağım, öteki ikisinin kirasını alacağım. Bundan sonra benim işim Rabbim’in dinine hizmet etmek! Talebe okutmam lazım, Kur’an’a hizmet, dinimize hizmet etmem lazım.”

Ne güzel!

Rabbimiz her şeyi veriyor. Rabbimiz *mü-sebbibü’l-esbâb*. Herkesin Rabbi! Herkesi O yönetiyor; verdiren O, getirten götürten O, açtıran kapattıran O, müşteriyi yığan O, canı alan O veren O!..

O bakımdan sesinin uzandığı müddetçe, sesinin uzandığı yere kadar mağfiret-i

Rahmân'a mazhar oluyor. Sen de bedavadan okursun. Ama insanın biraz da sesini talim etmesi lazım.

c. Ezan Okumanın Güzelliği

Biraz da latife yapayım, arada o da lazım oluyor:

Adamın birisi minareye çıkmış, bir ezan okuyormuş ki Allah affetsin, kulakları tıkayacak gibi! Gıcır gıcır, çok fena bir sesle ezan okuyormuş. Aşağıdan birisi;

“Yahu sen ne yapıyorsun?” diye bağırmış. O da şerefeden aşağıya seslenmiş:

“Ne yapıyorum? Ezan okuyorum, duymuyor musun?..” Aşağıdaki;

“Bu ezanı niçin okuyorsun, buna ne kadar para alıyorsun?” demiş. Yukarıdan ezan okuyan;

“Ne para alması, ben bunu Allah rızası için okuyorum!” demiş. Aşağıdaki de cevabı yaptırmış:

“Öyleyse Allah rızası için okuma!”

Allah cümle geçmişlerimize rahmet eylesin, Ali Rıza Hakses diye yaşlı bir müftü efendi vardı. O anlatırdı:

“Ben sesi güzel olanları seçer, şehrin en kalabalık muhitindeki camilere müezzin tayin ederdim.” derdi.

Bir tanesini Ankara’da Zincirli Camii’ne müezzin tayin etmiş. Orada akşam oldu mu memurlar, işini kapatan esnaf, semtine gidecek minibüslerin kuyruğuna, otobüslerin kuyruğuna girerler. Kuyruğa girersin, uzun bir kuyruk. Sıran yavaş yavaş azalıyor azalıyor, sıran gelince bineceksin, semtine gideceksin. Ezan okunur, kuyruktan çıksa kuyruktaki hakkı yanacak, camiye gitmese sevabı yanacak. Böyle bocalar. O müezzinin sesinin güzelliğine yoldan dönüp gelirlermiş.

Sesin de güzelliği Allah’ın bir vergisi oluyor. Ama aslında mânası güzel. İnsan, mânasındaki güzelliği görmeli.

Bir de o fıkrayı söyleyelim:

Birisi bir ezan okumuş. Aşağıdan evliyâullahtan birisi geçiyormuş:

“Bu ne biçim ezan okumak?!..” demiş. O da yukarıdan onun ne maksatla söylediğinden haberdar değil.

“Beğenmedin mi, beğenmediysen gel sen oku!” diye ters bir cevap vermiş. O da taşın üstüne çıkmış. Onun ezan okuduğu yerde bir *Allahu ekber* demiş, taş ortasından ikiye bölünmüş!

İnsan; o aşk, şevk ile taşı çatlatacak gibi, yanlış yolda gideni doğru yola döndürecek gibi maddî ve mânevî güzelliğiyle okumaya gayret etmeli.

O eskiler ne güzel mübarek insanlar imiş, ne güzel zamanlar geçirmişler: Sabah ezanı şu makamdan okunur, öğlen ezanı şu makamdan okunur, [diyerek her vakit için ayrı makam tayininde bulunmuşlar]. Sabahleyin sessiz, erken kalkmışsan bir dinliyorsun, gökyüzünden böyle bir ezan sedası çalkanıyor. Sanki şıldır şıldır, şarıl şarıl sular yıkıyormuş gibi kâinatı yıkıyor. Bir güzel müezzin bülbülleri imrendirecek gibi ezan okuyor, insan mest oluyor. Ne güzel dinî hayatı yaşamışlar; aşklarını, sevgilerini, muhabbetlerini ne güzel dökmüşler yaptıkları işlere, ne güzel işler yapmışlar, göçmüşler. Sıra

bize geldi. Şimdi bize bakalım; Rabbimiz hangi güzel işleri yapmayı nasip edecek, onu gözleyelim.

Ve yücîbühû küllü ratbin ve yâbisin. “Yaş ve kuru her şey ona cevap verir!”

Yaş ve kuru diye iki zıt şeyi söylemekten maksadı, sesinin yayıldığı yerdeki her mahlûk demek; yaşı kurusu, büyüğü küçüğü, canlısı cansız, taşı ağacı, otu, böceği çiçeği; hepsi ona cevap verir, diyor. Âyet-i kerîmelerde çok geçiyor:

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

*Yüsebbihu lillâhi mâ fi's-semavâti ve mâ fi'l-ard.*²

Veyahut;

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ
تَسْبِيحَهُمْ

*Ve in min şey'in illâ yüsebbihu bi-hamdihî velâkin lâ tefkahûne tesbîhahüm.*³

² 62/Cuma, 1; 64/Teğabün, 1.

³ 17/İsra, 44.

Her Şey Allah'ı zikr ü tesbih ediyor. Her Şey; taş, hücre, molekül, atom, zerre, küre, kâinat, yıldızlar, aylar, güneŐ, bulutlar, yağmurlar, rüzgârlar... Her Şey Allahu Teâlâ hazretlerini zikrediyor, tesbih ediyor.

“Ama ben duymuyorum?”

Sen radyo olmasa elektromagnetik dalgaları sezinleyebiliyor musun?

Sezinlemiyorsun.

Televizyon cihazın olmasa görüntüyü görebiliyor musun?

Göremiyorsun.

Kuşun duyduğu sesi duyabiliyor musun?

Duyamıyorsun.

Atın sezdiği hissi sezebiliyor musun?

Sezemiyorsun.

Sivrisineğin zekâsı sende var mı?

Yok. Küçücük, ufacık tefecik hayvan, medeniyete meydan okuyor. Sen âciz bir mahlûksun. Senin bir ayarın, bir skalan var; o skalanın dışındaki Şeyleri görmezsin, duymazsın. Eğer

istiabın geniş olsa sıan fazla olsa o zaman kim bilir neler göreceksin!

İnsanın beyninde milyonlarca milyarlarca hücre var da insan onun çok küçük bir kısmını kullanıyormuş, dokuz da birini kullanıyormuş veya çok daha azını kullanıyormuş. Büyük bir kısmı duruyor, boş. İnsan ötekileri de kullansa ne büyük insan olacak!

Onun için gözünü aç, hikmetleri sez, etrafındaki esrarı anlamaya pürdikkat kesil! Dikkat edersen görürsün. Dikkat etmezsen dümdüz görürsün, hiçbir şeyi anlamazsın; her şey sana dümdüz gelir. Halıya bakarsın, dümdüz dersin; yakından bakarsan düğüm düğüm. Düğümlere bakarsan lif lif, liflere bakarsan nice nice şekil şekil, şekillere bakarsan hücre hücre, hücrelere bakarsan atom atom, atomlara bakarsan molekül molekül, moleküllere bakarsan elektron, proton, atom parçaları, onlara bakarsan enerji, enerjiye bakarsan... Oradan ötesine karışma! İnsan, oradan ötede duruyor. Ama Allah bildirince bilir. Allah öğretirse insan her şeyi bilir.

Çevremizde her şey kendisini zikr ü tesbih ediyor; Rabbimiz Teâlâ bizi de zikr ü tesbih

edenlerden eylesin, gafillerden eylemesin. Koskoca boyumuzla posumuzla, aklımızla, gözümüzle, kulağımızla, dilimizle, dişimizle, kalbimizle, midemizle ortalıkta dolaşıyoruz ama Rabbimiz'den haberimiz yok! Edebimiz yok, saygımız, sevgimiz, sevgimiz yok; yazık!

Mesela bir adam hasta oluyor; hastaneye yatırıyorlar, zincirlere vuruyorlar, bağlıyorlar, bir odaya kilitliyorlar. Demir kapıda küçücük bi pencere, oradan açıp içeriye bakıyorlar. Arslan gibi adam ama “Yazık!..” diyorlar.

Neden?

Aklı yok! Rabbimiz bizi akıldan, sezgiden, sevgiden, mâneviyattan mahrum etmesin.

Ve lehû mislü ecri men salle meahû. “Müezzinle beraber kimler namaz kılmışsa onların ecirlerinin bir misli de ona veriliyor.”

Neden?

Sebepe oldu, o çağırıldı; *Hayye 'ale's-sâlah*, Namaza gel!” dedi. Onlar da; “Ezan olmuş, vakit gelmiş, hadi namaza gidelim...” dediler, geldiler. Sebepe oldu. Vakti koyan Allah, namazı emreden Allah, ezanı emreden Allah! Bu adamcağız kalktı sadece yüksek bir yerden

veya ezanı okuduğu mekân neresi ise; *Allahu ekber Allahu ekber, hayye 'ale's-sâlah, hayye 'ale'l-felâh...* dedi, ötekisi de duydu geldi. Bu kadarcık küçük bir gayrete Allah gelenlerin sevabını veriyor.

Peki, insan daha büyük gayretlerle İslâm'a daha büyük hizmet ederse ne olur?

Ne kadar büyük sevaplar alır, oradan kıyas edelim!

Müezzin *hayye 'ale's-sâlah* diyor; ev Allah'ın, din Allah'ın, erkân Allah'ın! Hepsini öğretmiş, hepsi usulü olarak mevcut, sadece müezzin bir seslenivermiş oluyor. "Hadi gelin, namaz vaktidir, vakt-i sâlah, gelin!.." diyor, ondan bu kadar ecir kazanıyor. Rabbimiz'in lütuna, keremine bakın, Rabbimiz'in bizlere bahşettiği nimetleri ne sebeplerle verdiğini görün.

Hak mı ediyoruz, müstehak mı olmuşuz? Çok mu büyük iş yapıyoruz, müezzin çok mu büyük bir iş yaptı?!..

Hayır ama Allah'ın adını andı, Allah'ın büyüklüğünü semalara seslendi. Sesinin duyurabileceği yere kadar duyurdu. Allah'ın

birliğini, Peygamber Efendimiz'in onun elçisi olduğunu söyledi. Namaza çağırdı, felaha çağırdı. İşte bu söylediği sözlerden, bu şehadetten dolayı bu ecirleri kazanıyor.

Bir de düşünün ki dini müdafaha ediyor:

Elinde kalemiyle basını ile kitabı ile alimin sevabını düşünün!

Alim mi üstün şehit mi üstün?

Alim daha üstün.

“Hocam, alim masasında oturuyor. Şehit kanını döküyor, canını veriyor...”

Şehidi de yetiştiren alim. Alimler olmasa din çöker. Onun için en üstün alimdir. Kimse böbürlenmesin!

d. Alimlerin Üstünlüğü

رُتْبَةُ الْعِلْمِ اعْلَى الرُّتْبِ

Rütbetü'l-ilmî a'le'r-rüteb.

İlme tabii ol, alime tabii ol.

يَفْضُلُ الذِّكْرُ الْخَفِيُّ الَّذِي لَا تَسْمَعُهُ الْحَفَظَةُ عَلَى

الَّذِي تَسْمَعُهُ سَبْعِينَ ضِعْفًا

Yafdulü'z-zikrü'l-hafiyüllezî lâ tesmeuhü'l-hafazatü alellezî tesmeuhû seb'îne dı'fen.

Hadîs-i şerîf zikirle ilgili. İbn Ebi'd-Dünyâ ve İbn Hibbân, Câbir *radıyallahu anh'*ten rivayet etmişler. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyuruyor ki;

Yafdulü'z-zikrü'l-hafiyüllezî lâ tesmeuhü'l-hafazatü. “Hafaza meleklerinin duymamış olduğu zikr-i hafî daha faziletlidir, daha sevaplı, daha faziletlidir.”

Ne kadar daha faziletlidir?

Seb'îne dı'fen. “Yetmiş misli daha sevaplıdır.”

Bir insan duyulabilecek bir şekilde *Allah, Allah, Allah* veya *Lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah, lâ ilâhe illallah, Sübhanallah, Allahu ekber* veya *yâ Baki, yâ Latîf, yâ Hakk, yâ Selâm...* Allah'ın esmasından birisini söylüyor; bunların hepsi zikirdir. Bunu duyulacak şekilde söylerse bir sevap alır. Kalpten, candan sevgiyle söylerse;

Bir kez Allah dese aşk ile lisân

Dökülür cümle günah misli hazân

Bir insan bir kere aşk ile Allah dese sonbaharda yaprakların kuruyup da ağaç sallandığı zaman yaprakların döküldüğü gibi günahlar dökülüyor. Bunu sessiz söylese içinden, kimsenin anlamayacağı bir şekilde söylese yetmiş kat sevabı daha fazla oluyor, sevabı yetmiş misli daha fazla!

Neden?

Çünkü içinden söyledi!

Hafaza melekleri hangileridir?

İnsanın amellerini kaydedip hıfzeden, onların kayda geçmesini sağlayan, sevapları, günahları yazan melekler. Sonra insanın her eklemesinde, her azasında melek var, koruyor. Korumazsa mahvolur, kazaya uğrar, çalışamaz hâle gelir. Bu hafaza meleklerinin bile duymadığı -ki onlar sevap günah neyse yazacaklar, duymaları lazım- içinden, gönülden yapılan o gizli zikir yetmiş kat daha sevaplı oluyor!

Ötekisi duyulduğu zaman gösteriş olabilir, şöhret olabilir.

“Filanca mahallemizde filanca efendi var ya; mübareğin dilinden Allah’ın adı hiç eksik olmaz, boyuna Allah’ı zikreder durur. Elinde tesbih, şıkır şıkır şıkır şıkır çeker durur, mâşa-allah ne mübarek adam...”

“Öyle mi, gidelim elini öpelim, bir de duasını alalım. Hastayı götürelim, şifa isteyelim...” vs.

Şöhret olur. Kapısına dizilmeye başlarlar:

“Aman hocam, etme hocam, hastamıza bir nefes ediver, dua ediver hocam...”

Tehlike!

eş-Şöhretü âfetün. “Şöhret afettir, insanın şöhret kazanması afettir.”

“Hocam nasıl olur yahu, herkes beğeniyor, âfet olur mu?..”

Film artistleri bile gazetecilerden illallah dedikleri için ön kapıdan giriyor; arka kapıdan, yangın merdiveninden kaçıyor. Şöhret gerçekten afettir. İnsanın bir kenarda kimsenin bilmediği bir şekilde kendi başına huzur içinde rahat rahat ibadet etmesi çok tatlı. En güzeli

o. Ama şöhrete bulaştı mı bu sefer şeytan gelir:

“Sen nedin be! Arslansın, kırkpınar pehlivanları senin yanında solda sıfır kalır. Sen ağasın, paşasın, senin yanına kimse yanaşamaz, edemez...” der. Adam da; “Hakikaten ben öyleyim galiba, dur bakalım herkes etrafıma toplanıyor...” filan derken nefsi bir oyun eder, şeytan bir oyun eder, sonunda insan helâk olur. Çünkü Allah kibri sevmez, gururu sevmez.

Neyiz ki? O’nun verdiğiinden başka neyiz var ki? O verdiyse O’nundur. Benim neyim var ki?!..

Hepsi O’nun! Veren Allah, alan Allah! Eğer akıl vermişse Allah vermiş. Alırsa görürsün gününü. Zenginlik vermişse Allah vermiş. Alırsa anlarsın hâlini; köşelerde sürünürsün, küflü ekmek ararsın, Allah etmesin. Hepsi Allah’tan! O hâlde övünmeye mahâl yok ama insanoğlu şaşırır verir. Biraz alkış, biraz şöhret, biraz zenginlik insanın yürüyüşünü, tavrını değiştirir. Burnunun ucunu havaya kaldırttırır, eski dostları görmez, beğenmez olur. Felaket başladı. Onun için her şeyin gizli olması iyi!

Bir arkadaşımız anlatmıştı. Babası vefat etmiş. Üzölmüş. Vazifelerini yapmış. Mirasçı olduğu için evrâk-ı metrûkesini inceliyor, karıştırıyor. Karıştıırken bir de bakmış ki meğerse babası Nakşî tarikatının dervişlerindenmiş; haberi yok! Babası ömür boyu onun yanında yaşadı; evlâdı babasının zikir ehli bir kimse, tesbih çeken, ibadet eden, boynu bükük bir ibadet düşkünü âşık-ı sâdık bir kimse olduğundan haberi olmamış. Vefatında evrakını karıştıırken anlamış. Ne tevazu! Ne mübarek insanlar var ki en övünülecek şeylerini en çok saklamışlar, ibadetlerini belli etmemişler!

İbadet de gizli, kabahat da gizli!

Kabahatın gizli olmasını anladık ama hocam ibadet niye gizli olsun?

Nafile ibadetlerin gizlisi makbuldür; söylersen sevabı kaçar. Farz ibadetlerin aşikâre olması makbuldür çünkü başkası da görür, “Ben de yapayım.” der.

“Namaz vakti geldi, kusura bakmayın, şurada namazı kılıverelim...”

“Hocam, hacı efendi caddenin kenarına seccadeyi sermiş. Çimenin üstünde namazı âşikare kılıyor. Sen de; ‘İbadet gizli olur!’ diye söyledin. Hacı efendi koca sakalıyla çimenin üstünde namaz kılıyor, caddeden geçen bütün insanlar dönüp dönüp bakıyorlar.

Onun yaptığı doğru! Farz namazı kıldığı için doğru! O caddedekilerin hepsine ibret olsun:

“Ey ahâli, siz Allah’ın kulu değil misiniz?”

“Kuluyuz.”

“Siz müslüman değil misiniz?”

“Müslümanız.”

“Namaz size de farz değil mi?”

“Farz.”

“Vakti geldi, burada kılıyorum. Size de ibret olsun, siz de kılın!” demiş oluyor. Lisan-ı hâl ile onlara nasihat etmiş oluyor. Kürsüsüz, mikrofonsuz, teypsiz vaaz. Orada namaz kılıyor, ötekisinin aklına geliyor.

Zekâtını veriyor, öteki komşunun da;

“Yahu ben de zenginim, bu zekâtını veriyor, ben niye vermeyeyim?” diye hatırına geliyor.

Ama nafile ibadetleri gizli, tenhalarda yapmak sevap!

Beşet girye kün çün gedâyân bisûz

Eger bayeded pâdişâhi be rûz.

“Geceleyin fukaralar gibi gözyaşı dök, gündüzleyin sana padişahlık lazım ise!”

Geceleyin uyuma, seher vaktinde kalk! Seccadene otur, karanlıkta kimse görmezken *Allah* de, tevbe istiğfar eyle, ibadet eyle, gözyaşı dök, ağla. O zaman mânevî padişah olursun!

Sultan Abdülkâdir-i Geylânî hangi devletin sultanıymış, başşehri neresiymiş?

Başşehri filan yok! Mânevî âlemin sultanı!

Hacı Bayram-ı Veli Sultan. Ankara'nın [büyüklerinden] Taceddin Sultan. Eyyüb Sultan...

“Demek ki Eyyüb Sultan devleti varmış. Onun zamanında hangi vezirler yaşamış, ordusu kaç kişiymiş?..”

Ordusu mordusu yok, mânevî hayatın sultanı! Eğer öyle maneviyatın sultanı olmak istersen sessiz sakın yapacaksın, göstermeyeceksin, belli etmeyeceksin ki ecri çok olsun.

Belli ederse?

İnsan ibadetlerini aşikâre yaparsa sevabı azalır. Birkaç defa söylerse riyadan dolayı sevap silinir, günah yazılmaya başlanır!

“Ben her gece kalkarım namaz kılarım, Kur’an okurum, tesbih çekerim. Pazartesi perşembe günleri de oruç tutarım... Sen yapıyor musun? Seksen defa da hacca gittim, yetmiş defa da umre yaptım. Paramın şu kadarını da fukaraya dağıtırım, şu kadar talebe yetiştirdim...”

Söyledikçe sevabı gider. Gizli, sessiz, karanlıkta, kimse görmeden yapacak; sevabı çok olur. Onun için zikr-i hafî kıymetli oluyor.

Muhterem kardeşlerim!

Onun için kalbinizi Allah’ın zikrine alıştı-
rın. Sessiz sedasız, kimse bilmeden, dil dudak
deprenmeden, ses dışarıya çıkmadan, kimse-
nin anlamasına hacet kalmadan, meydan kal-
madan içeriden Allahu Teâlâ hazretlerinin

zikri ile kalp meşgul olsun dursun. *Allah Allah Allah Allah Allah...* Belki daha şiddetli bir şekilde, daha hızlı bir tarzda Allahu Teâlâ hazretlerinin zikriyle kalbin meşgul olsun!

e. Kıyametin Alametleri

يُقَاتِلُ بَقِيَّتِكُمُ الدَّجَالَ عَلَى نَهْرِ الْأُرْدُنِّ أَنْتُمْ شَرْقِيَّ
النَّهْرِ وَهُمْ غَرْبِيَّةُ

Yukâtilü bakıyyetükümü'd-deccâle 'alâ nehri'l-urdüni entüm şarkıyyü'n-nehri vehüm garbiyyehû.

“Sizin şehit olmayıp geriye kalanlarınız deccal ile Ürdün nehri üzerinde savaşacaksınız. Siz nehrin şark tarafında olacaksınız, o deccalın ordusu, avenesi garp tarafında olacak!” diye kıyamete tekaddüm eden zamanda deccalın çıkmasıyla ondan sonra olacak hadiselerle ilgili bir haberi de Peygamber Efendimiz böylece bildirmiş.

Peygamber Efendimiz'in dünyanın geleceği ile ilgili hadîs-i şerîfleri çoktur. Bazı alimler bu hadîs-i şerîfleri ayrı kitaplar hâlinde toplamışlardır. Bazı kardeşlerimiz bu meselelere çok çok meraklıdır, çok severler. Bazıları

bu konularda ihtisas sahibi olmuşlardır. Mehdi *aleyhisselam* üzerinde, deccal üzerinde, kıyamet ahvali üzerinde, derin derin araştırmalar [yapmışlardır], hadîs-i şerîfleri toplamışlardır filan. Hepsi güzel.

Hepsinden sadesi, hepsinden güzeli, acizâne bana daha güzel geliyor. Buyuruluyor ki;

إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ

İzâ mâte'l-insânu fekad kâmet kıyâmetühû. “İnsan öldü mü onun kıyameti kopmuş demektir.”

“Daha dur bakalım, Mehdi de çıkmadı deccal de çıkmadı, kıyamet de kopmadı...” desen Azrail fırsat vermez ki! İnsanın yakasına yapıştı mı, gel bakalım, hadi bakalım dediği zaman onun kıyameti koptu bitti, demek.

Demek ki kıyamet hepimize burnumuzun ucu gibi yakın. Kendi kıyametimiz yakın. Ne zaman öleceğimizi bilmeyiz. Sabah çıkarız, akşam belki eve dönmeyiz. Ne olacağı belli olmaz.

Boğaz köprüsünden geçerken hayalime geliyor: Köprü asma bir köprü, ortasından çat diye kırılırsa sapır sapır iki taraftan gelen bütün arabalar boğazın içine dökülecek. İki kilometrelik açıklığı Allah bizi havadan uçurup geçiriyor, böyle bir şey!

Gazeteler köprünün ağırlığını çeken tellerin yorulduğunu yazıyor!

Allah Allah! Yorgunluktan sonra bîtap düşmesin, bîtap düştükten sonra bir şey olmasın. İnsanın aklına geliyor, her şey olabilir. Cump aşağıya gittin mi bitti!

İzâ mâte'l-insânu fekad kâmet kıyâmetuhû. İnsan öldü mü kıyameti kopmuştur. Onun için kıyamet bu kadar yakındır. İki parmağın birbirine yakınlığı kadar yakındır.

Onun için ne yapmamız lazım?

Tevbe etmemiz lazım, hak yolda olmamız, gafil olmamamız, kendimizi uyarmamız, uyanmamız lazım. Allah'ın sevdiği bir hâl üzere olmamız lazım. Devamlı Allah'ın sevdiği hâl üzere olursan ne âlâ!

Olmazsan bir gafil anında [ölüm gelirse ne olacak?]?! Tam pokerde, eldeki kâğıtlar bile

bitmemişken ecel gelirse ne olacak? Biraz müsaade et de elimdeki şu kâğıtları bir harcayayım, mı diyeceksin? Veyahut tam kumaşı ölçmüş, biçmiş, tartmış, parayı almamış [vaziyette iken]; “Dur bakalım Azrail *aleyhisselam*. Şu kumaşı adamın eline verdik, parasını alalım...” mı diyecek?

Yok! Kıyamet koptu mu zaten alışveriş eden insan aldığıнын parasını veremedi kopacak, ani, birden kopacak! Bizim de kıyametimiz öyle olacak. Ölüm, kim bilir nerede, nasıl, ne zaman, kaç yaşında, ne şekilde olacak?..

Rabbimiz sevdiği bir kul olarak, sevdiği bir hâl ile, sevdiği bir sıfat üzere, sevdiği amelleri işlerken [son nefesi vermeyi nasip etsin]. Diyoruz ki; dilimizde Kur’ân-ı Kerîm, ağzımız oruçlu iken, camide, secdede... Ne güzel, Rabbimiz böyle güzel hallerle hüsn-ü hatimeler nasip eylesin.

Bir de kıyamet meseleleri çok konuşulduğu için kendi kendime bir yol tutturdum. Diyorum ki;

“Yâ Rabbi! Bize kıyametin sıkıntılarını, dehşetlerini tattırma; uzak zamana at, öte bir

zamana at. Bize sevdiğin kul olarak yaşamayı nasip eyle, huzuruna sevdiğin bir kul olarak gelmeyi nasip eyle!”

Kıyametin sıkıntıları, telaşları; oradan oraya git, oraya gel; zor... Zaten kıyamet, insanların ancak şerlileri üzerine kopacak! Ama bir grup iyi insan da daima mevcut olacak! Her ne hâl ise Rabbimiz bizi sevdiği, razı olduğu zümreden eylesin. Gaflet içinde olmayan kullardan eylesin. Daima abdestli namazlı, daima hak yolda, daima hizmet yolunda, sevdiği sıfatlara sahip olarak iyi bir yol üzerindeyken hayırlı, uzun ömür ihsan eylesin. Vademiz yettiği zaman da sevdiği bir kul olarak ruhumuzu teslim etmeyi nasip eylesin.

يُقَالُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ إِذَا دَخَلَ الْجَنَّةَ: اقْرَأْ وَاصْعَدْ

فَيَقْرَأُ وَيَصْعَدُ بِكُلِّ آيَةٍ دَرَجَةً حَتَّى يَقْرَأَ آخِرَ شَيْءٍ

مَعَهُ

Yukâlû li-sâhibi'l-kur'âni izâ dehale'l-cennete ikra' ves'ad fe yakrae ve yes'adu bi-küllî âyetin deraceten hattâ yakrae âhire şey'in meahû.

Ahmed b. Hanbel, İbn Mâce, İbn Abdilber ve diğer bir kaynak Ebû Said hazretlerinden *radıyallahu anh* rivayet etmiş. Kur'an ehline bir müjde. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki;

Yukâlû li-sâhibi'l-kur'âni izâ dehale'l-cennete ikra' ves'ad. "Kur'an ehli olan, Kur'an'a sahip olan kimseye cennete girdiği zaman denir ki: Oku da yüksel, oku, okudukça yüksel!" *Fe yakrae ve yes'adu.* "O da Kur'ân-ı Kerîm'den âyetleri okur, okudukça derecesi yükselir yükselir, yukarıya çıkar çıkar. *Bi-küllî âyetin deraceten hattâ yakrae âhire şey'in meahû.* "Yanıdaki en son bildiği âyet bitip tükeninceye kadar yükselmeye devam eder. Âyetler bitti mi yükselmesi de durur, derecesi orası!"

Rabbimiz cümlemizi Kur'ân-ı Kerîm'in sahibi eylesin. Cümlemizi Kur'ân-ı Kerîm'in ehli eylesin. Kur'ân-ı Kerîm'i okumak, anlamak, sevmek, Kur'ân-ı Kerîm tarafından sevilme, Kur'ân-ı Kerîm tarafından şefaath olunmak nasip eylesin.

Kur'ân-ı Kerîm'i bilmiyoruz. "Hadi oku bakalım, yüksel bakalım." dediler. Kanatsız

kuş gibi, battal ördek gibi çırpın çırpın olduğun yerde dur! Ne kadar acı! Rabbimiz hepimize Kur'ân-ı Kerîm'den çok şeyler bilmeyi nasip eylesin. Evlatlarımızı iyi yetiştirelim. Evlatlarımızı Kur'an'ın ehli olarak yetiştirelim, hafız, alim, takvâ ehli yetiştirelim.

Bir insan bir şeyin haram olduğunu bilse o haramı, o günahı işlese o adam o işin haram olduğunu biliyor sayılır mı?

Sayılmaz, biliyor sayılmaz. Gerçekten bilseydi o haramı işlemeyecekti. Yapıyor, demek ki bilmiyor. O cahil sayılır.

Günah işleyen insan cahildir! Günah işleyen insanların hepsi cahildir! Alim olan insan; kalbi doğru olan, sözü sâdık olan, ameli müstakim olan, Hakk'ın yolunda yürüyen insandır!

“Hocam, bu mektebe gitmedi, medrese okumadı, yanında bir diploması yok. Ben biliyorum, ilkokulu bile bitirmedi, ayrıldı...”

Ayrıldı ama Allah'ın rızasına uygun işleri yapıyor! Sen de üniversiteyi bitirdin ama sen de boyuna günahlarda koşturuyorsun! Kırmadığın ceviz kalmadı, yemediğin nane kalmadı. Nerede kaldı senin diploman? Sen o

diplomaları ne diye okudun? Vebalin, mesuliyetin artsın diye mi aldın?!..

İmam-hatibi okumuş; imamlıktan hatiplikten, dinden imandan nasibi yok!

Birisi var, bir iki yerde tanıtayım diye; “Bu şahıs hem yüksek ticareti bitirmiştir hem hafızdır.” dedim. Baktım köpürüyor, kızıyor:

“Benim hafızlığımı söyleme!”

“İyi, söylemeyeyim ama ne oluyor?” dedim.

“Çok kızar.” dediler.

Maşaallah, olgun bir kimseymiş ki hafızlığı övülmesin, övünç meselesi olmasın diye söyliettirmiyor demek, [diye düşündüm]. Ben hâlâ işin farkında değilim. Sonradan anladım ki kumarbazmış, içkiciymiş, bilmem neymiş. Tabii o yolla ötekisi zıt olduğundan söylenmesine kızıyor.

Yazıklar olsun! O zaman Kur’ân-ı Kerîm’in ehli değil, sahibi değil. Kur’ân-ı Kerîm onu bırakmış gitmiş ki içki içiyor, kumar oynuyor, yolda yürümüyor. İllallah demiş. Evli, hanımından başka dost edinmiş vs.

Allah insanı şaşırtmasın. Şaşırttı mı çok zor. Şeytan insanın burnuna kancayı bir taktı mı bu ayıcıların ayıyı oynattığından beter oynatır! Kalk bakalım kaynana nasıl bağıyor, gelin nasıl utanıyor! Koca ayı, dağda onu görse parçalar ama burada burnuna halka geçirilmiş. Sopayı gördüğü için ayıcının dediği her şeyi yapıyor.

Neden?

Burnuna halka geçtiği için!

Şeytan da mânevî bakımdan bir müslümanın burnuna halkayı geçirtirse onun gibi oynattırsa yazık olmaz mı?!..

Üstüne güldürme öyle düşmen-i bed-sîreti

Diyarbakırlı Said Paşa; “Öyle kötü bir düşmanı sana güldürme.” diyor.

Müstakîm ol, Hazretii Allah utandırmaz seni

“Allah’ın yolunda yürü, doğru yolda yürü; günahlı işler yapıp da şeytanı kendine güldürme, şeytanın maskarası olma!” diyor.

Rabbimiz bizi şeytanın maskarası olmayımlardan eylesin. Rahmân'ın yolunda yürüyenlerden eylesin.

Kur'ân-ı Kerîm'e çok çalışmalıyız. Kur'ân-ı Kerîm'in ehli olmalıyız ama Kur'ân-ı Kerîm'i uygulamalıyız, yaşamalıyız; yaşamazsak ehli sayılmayız, demek istedim.

Hepimiz için ibret verici ikaz mahiyetinde bir hadîs-i şerîf:

يُقَالُ لِلْعَاقِ: اَعْمَلْ مَا شِئْتَ مِنَ الطَّاعَةِ فَإِنِّي
لَا أَغْفِرُ لَكَ وَيُقَالُ لِلْبَارِ: اَعْمَلْ مَا شِئْتَ
فإِنِّي أَغْفِرُ لَكَ

Yukâlu li'l-âkki i'mel mâ ši'te mine't-tâ'ati fe innî lâ aġfiru leke ve yukâlu li'l-bârri i'mel mâ ši'te fe innî aġfiru leke.

Âkkun, ayn-elif-kaf ile, Arapça'da; “anneye ve babaya âsi olan edepsiz evlat” demek. Anasını babasını saymıyor, sözünü dinlemiyor, kan kusturuyor, kendisine lanet ettirtiyor. Böyle evlada âk derler.

f. Anne Babaya Asi Olmak

Ukûku'l-valideyn; “ana ve baba hukukuna riayet etmeyip âsi olmak” demek. Ana babasına âsi olan edepsiz evlada denilir ki;

İ'mel mâ şî'te. “Ne iş yaparsan yap!”
Mine't-tâati. “İbadetten, taatten ne yaparsan yap!”
Fe innî lâ aġfiru leke. “Çünkü ben seni affetmiyorum!”

Allahu Teâlâ hazretleri meleklerine öyle dedirtir: “Ne yaparsan yap boşuna, ben seni affetmiyorum!”

“Ama namaz kıldı, hacca gitti...”

Anasına âsi, babasına âsi. Onlar orada inileyip duruyor, o orada namaz kılmış.

“Namaz kıldım ya! Zekât da verdim, sadaka da verdim ya! Daha ne olacak, daha ne istiyorsun?..”

Allah; anana babana itaatli olmanı, annenin babanın gönlünü almanı istiyor. Annenin babanın hakkını ödeyemezsin de mümkün mertebe hizmet etmeni istiyor. Anan üzgün, baban kırgın:

“Dinlemez ki bizim oğlan bizi, edepsiz! Yetiştirdik, okuttuk ama dinlemez! Allah cezasını versin. Allah müstahakını versin!..” diyor.

Tarlayı satmış, oğlunu Hukuk Fakültesinde okutmuş. Dikilmiş babasının karşısına:

“Biz fakültede gericilerle mücadele etmek için devrimcilerle aramızda teşkilat kurduk. Sen benim kız kardeşime baş örttürüyorsun, çarşaf giydirtiyorsun. Bu ne biçim şeydir?” [demiş].

Adam hacı, dindar, namazlı niyazlı kimse. Oğlunun yetişmesi için tarlada mahsulünü satmış, çocuğu okusun diye tarlanın kökünü satmış. Çocuk da okumuş, anasının babasının karşısına çıkıyor; “Kız kardeşimi aç!” diyor.

Ne yapacaksın kız kardeşini açınca, vitrine mi koyacaksın? Satırla kesip kesip parça parça mı satacaksın, bütün mü satacaksın? Ne yapmak istiyorsun?!..

“Açılsın, ben kardeşimden utanıyorum.” diyormuş.

Sen Avrupalı mısın, Asyalı mısın, müslüman mısın? Nesin? Senin örfün, tören [ne]?!.. Avrupa’da çıplaklar kampı bile var; bikiniyle

gezerler, mayoyla, mini etekle, japone kolla gezerler. Onlar gezer ama sen müslümansın, senin imanın var!

“İşte söylediğin gibi hocam, benim kardeşim de öyle olsun.”

Olur mu, biz taklitçi miyiz?

Biz bir işi neden yapıyoruz?

Allah'ın rızası için yapıyoruz. Allah emretti diye namaz kılıyoruz. Allah emretti diye hadis okuyoruz. Allah, Resûlü'ne uymamızı emir buyurduğu için Resûlü'nün hadîs-i şerîflerini okuyoruz. Okuduklarımızı Allah'ın rızası burada diye tatbik ediyoruz. Müezzinlik sevap diye şimdi aklımıza yerleştirdik, aman yaz tatilinde bir yere gittiğimiz zaman minareye çıkalım da biraz ezanı biz okuyalım diye niyetimizi kurduk.

Neden?

Her şeyi Allah rızası için yapıyoruz! Allah'ın rızasına aykırı olan şeyi de para da olsa pul da olsa büyük kâr da olsa istemiyoruz.

“Lokantamıza içki koyarsak çok müşteri gelir, çok para kazanırız. Bakkalımıza içkileri

sıralarsak içkici geliyor, çok satılıyor hocam. Çok da para veriyorlar. Hem oraya geldiği zaman meze de alıyor. Adam parayı nereden buluyorsa mezenin de fiyatını sormuyor. Ondan sonra hepsini alıyor alıyor, parayı atıyor; ‘Üstü de sen de kalsın.’ diyor, fileyi alıp gidiyor. Âlem yapacak! Arkadaşlarını toplamış; manzara, boğaza karşı içecekler. Çok para veriyor. Onun için içki koyalım. Hocam müsaade et. Ben kendim hiç içmem. Hacca gittim, beş vakit namazı camide kılarım...”

Satamazsın! Satmak da yasak, haram!

Menfaatimiz de olsa günahlı işten geri duruyoruz, zararımız da olsa sevaplı işi yapıyoruz. Mehmet Akif;

Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırım

diyor.

Mehmet Akif ne diye İstanbul’da oturmadı? Otursaydı, niye Kastamonu’ya gitti, niye İstiklâl Harbi’ne katıldı, cephelerde koşturdu, niye canını dişine taktı? Niye dedelerimiz Yunanistan’la, yedi düvelle dünyanın her yerinde çarpıştılar? Niye canlarını verdiler?!..

İmanları için! Onlar dünya nimetini isteselerdi çoktan çok şeyler elde ederlerdi. Âhîret nimetini istediler.

Bizimki şaşırmış, şimdi anne babasına âsi! İstediyini yapsın. Kıymeti yok. Anne babasına âsi oldu mu insanın ibadetleri kabul olmuyor! Bunu aklınıza yerleştirin. Annenizin babanızın gönlünü alın.

Birisi diyecek ki;

“Hocam, benim bir annem babam var, benim namaz kıldığıma razı değil, senin vaazına geldiğime razı değil, tesbih çektiğime razı değil, müslüman olduğuma razı değil, kızlarla flört etmediğime razı değil...”

Böyleleri de var. Şimdi ne olacak?

O zaman onun sözünü dinlememek vazife oluyor. İş değişti.

Bizim bir arkadaşımız vardı, bir yerde hoca:

“Siz Müslümanlığın cefasını mı çektiniz?” derdi. Ben ikinci namazını kılardım, kılmak üzere *Allahu ekber* diye namaza dururdum. Evimizin kapısı tıngırt diye açılınca *es-Selâmu*

aleyküm ve rahmetullah, es-Selâmu aleyküm ve rahmetullah, namaz kıldığımı belli etmemek için hemen her şeyi sakladım. Benim Babam süvariymiş, kırbaçla döverdi!” diyor.

g. Günah Hususlarda Kullara İtaat Yoktur

“Sen de mi gerici oldun, namaz kılıyorsun!..” diye kırbaçla dövermiş. Öyle babalar da var. Herkese imtihan çeşit çeşit geliyor. Allah ıslah etsin, akıl fikir versin!

لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

Lâ tâate li-mahlûkin fî masiyeti'l-hâlık.

“Günah yolunda kimseye itaat edilmez!”

Babası oğlunu karşısına oturtuyor: “İç evladım şu kadehten.” [diyor].

İçemez!

Kendisi içkiyi içiyor, oğluna diyor ki; “Gel buraya.”

Çocuk geliyor. [Babası];

“İç şundan.” [diyor]. Kadın oradan;

“Yahu içirtme şu şeyi, ne biçim adamsın!..” filan [diyor]. [Babası çocuğa];

“Annene küfret, şöyle de böyle de!..” diyor. Çocuk söyleyince gülüyor. Tabii böyle babaları anaları Allah ıslah etsin. Onlar Allah’a âsi olduğu için Allah’a isyan yolunda kula itaat edilmez, günaha dalınmaz!

Bu, kanunlarda da böyledir. Mesela amir memura diyor ki;

“Şu işi şöyle idare ediver.”

“Yapamam.”

“Ben senin amirimim.”

“Yapamam, kanunlara aykırı!”

Yapamaz. Yaparsa mesul olur. “Amirim söyledi.” demek kurtarmaz. Dinimizde bu kâide tabii daha eskiden beri böyle. Babası da olsa hocası da kocası da olsa ne olursa olsun, Allah’a isyan yolunda kula itaat edilmez! İsyanda itaat olmaz, yanlış işte itaat olmaz!

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bir müfreze tertip eylemiş, birisine demiş ki;

“Sen bu müfrezenin komutanısın.” Ötekilere demiş ki;

“Buna itaat edin, başkanınız, komutanınız bu.”

Müfreze yola çıkmış, vazifeleri yapmışlar. Ama aralarına fit girmiş, ihtilaf girmiş, şeytan girmiş. Komutanla araları biraz bozulmuş. [Komutan] demiş ki;

“Peygamber Efendimiz bana itaat edin demedi mi?”

“Tamam, dedi, ediyoruz.”

“Şuraya gideceğiz.”

“Tamam.”

“Buraya gideceğiz...”

“Tamam...”

İstemeseler de itaat ediyorlar.

Ne ifrat ne tefrit; ne o tarafa haksızlık, ne bu tarafa haksızlık.

Rabbimiz; rızasını kazanmayı, huzuruna sevdiği kul olarak yüzü ak, alını açık varmayı, cennetiyle cemâliyle müşerref olmayı, cennet nimetleriyle mütenaim olmayı cümlemize nasip eylesin.

Fâtiha-yı Şerîfe me’a’l-besmele.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

23 Safer 1419 / 19.06.1998

İskenderpaŐa Camii/ İstanbul

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

